

CUPRINS

ÎN LOC DE PREFAȚĂ. Activul și pasivul – forme de referință pentru fenomenele actuale ale culturii tradiționale	9
<i>Acad. Sabina Ispas</i>	

FOLKMEDIA. Folkloric Multimedia Deposit.....	13
<i>Acad. Sabina Ispas</i>	

Sesiune plenară

Dialogul modelelor normative și destructurarea lor actuală. Sărindarul de obște – restrângerea sferei semantice	33
<i>Prof. univ. dr. habil. Gabriela PĂȘĂRIN</i>	

Societatea Istorică „Iuliu Barasch”, 1886-1889: rolul ei în păstrarea memoriei istorice a evreilor din România	40
<i>Dr. Lucian-Zeev Herșcovici</i>	

Recurs la tradiție.....	61
<i>Prof. univ. dr. Ilie MOISE</i>	

Un exemplu de bună practică în salvagardarea Ceramicii tradiționale de Horezu – redescoperirea potențialului valoric al Galeriei Colecției de ceramică.....	65
<i>Dr. Corina MIHĂESCU</i>	

O datorie a intelectualilor: redactarea monografiei localității în care s-au născut	76
<i>Prof. univ. dr. Ilie RAD</i>	

Limba română – valoros tezaur imaterial.....	84
<i>Prof. univ. dr. Mihaela ALBU</i>	

Opera lui Brâncuși – arhetip, poezie, universalitate.....	91
<i>Luminița ȚĂRANU</i>	

Patrimoniul cultural imaterial-transformări formale și de conținut

Popas istoric în Țara Loviștei.....	101
<i>Dr. Filofteia PALLY</i>	

Folclorul muzical argeșean – o abordare contemporană.....	115
<i>Dr. Stan-Cătălin IANCU</i>	

Lăutarii – performeri și mediatori culturali în satul contemporan	120
<i>Dr. Petronela-Luminița TUCĂ</i>	
Monumentul Meditației – sinteză a mitologiei românești și a celei indiene.	
Oul creației în concepția lui Constantin Brâncuși	124
<i>Alin NAIDIN</i>	
Practici apotropaice la românii din zona tranfrontalieră româno-bulgară	
la sărbătorile de peste an, în context activ și în context pasiv	131
<i>Nicoleta-Diana JILAVU (MATEI)</i>	
Integrarea muzicii folclorice în obiceiurile de iarnă din zona Argeșului	138
<i>Georgiana-Loredana GAVRILĂ</i>	
Jocurile copilăriei: de la Baba oarba la Minecraft.....	143
<i>Cristina-Maria VOICU (CHINGARU)</i>	
Structuri repertoriale specifice Argeșului și Muscelului în colinde	
și obiceiuri de iarnă	148
<i>Mihai-Cătălin IANCU</i>	
Formarea cetei de Călușari ieri și astăzi; deritualizarea Călușului.....	153
<i>Bogdan-Costin PANȚIRU</i>	

Rolul comunităților în promovarea patrimoniului cultural imaterial

Rolul și importanța comunităților locale în promovarea și valorificarea	
elementelor de cultură tradițională	159
<i>Dr. Constantin SECARĂ</i>	
Sărbătorile religioase și tradiționale de la începutul lunii septembrie.....	166
<i>Monica MARE</i>	
Rolul dansului popular și particularități ale acestuia în satele Stolnici,	
Hârsești și Bârla, județul Argeș.....	172
<i>Lavinia-Maria COANDĂ</i>	
Cultura Gumelnița în memoria satului Popești, județul Argeș.....	176
<i>Florin-Dan IORDĂCHIȚĂ, Gheorghe IORDĂCHIȚĂ</i>	

Ambasadori culturali locali

Și copiii pot fi repere!.....	183
<i>Dr. Tudor NEDELCEA</i>	
Scurtă privire asupra creației muzicale a lui Paul Constantinescu; repere folclorice.....	187
<i>Dragoș DINESCU</i>	
Meșteri și meșteșuguri reprezentative în spațiul argeșean	195
<i>Gheorghe Ionuț OLARIU</i>	

Cercetarea etnologică de teren și explorarea arhivelor

Muzica „populară” între tonal și modal	201
<i>Prof. univ. dr. habil. Eugen Petre SANDU</i>	
„Udatul nevestelor” – un obicei de pe Valea Gurghiului, județul Mureș.....	208
<i>Iulian PRAJA</i>	
Zânele, ielele, Fata Pădurii, strigoii, personajele fabuloase din satele nășăudene de la mit la realitate	211
<i>Menuț MAXIMINIAN</i>	
„La Lilieci” – un spațiu al recuperării descânteceilor și practicilor rituale.....	227
<i>Elena-Mihaela CĂTĂLINA MIROIU</i>	
Credințe și superstiții în mentalul colectiv valabile azi.....	234
<i>Dorica-Mihaela CHIRIȚESCU-JUGARU</i>	
Moșii de iarnă – practici rituale actuale în satul argeșean.....	237
<i>Alexandra NEAGOE</i>	
Datini și obiceiuri de Crăciun din Argeș și Muscel	240
<i>Lorena-Adriana DOBRICĂ</i>	
Mătrăguna-practici și ritualuri de magie și etnoiatrie	244
<i>Tudor VLAD, Simina CHIPERI</i>	
Maria Tănase, un portret subiectiv realizat de Clery Sachelarie.....	252
<i>George MĂRGINEANU</i>	
Dragoslavele – una dintre obârșiile Mioriței.....	256
<i>Ana-Maria ION-CÎRSTINA</i>	
Doliul, semnul distinctiv al morții.....	265
<i>Elena C. SIMA</i>	

Târgurile toamnei în școli – o nouă abordare a spațiului comercial	271
<i>Ana-Maria Alexandra TĂBUȘ</i>	
Cutumă și practică rituală. Obiceiul juridic și obiceiuri populare în mentalitatea tradițională românească.....	276
<i>Cezara-Georgiana PUCHIN (DANCIU)</i>	
Readucerea în actualitate a unor tehnici de creare și promovare a unor elemente de patrimoniu cultural imaterial (instrumente tradiționale, obiecte vestimentare, practici și ritualuri, sărbători aflate altădată în fix și mobil)	
Centrul universului păstoresc vrâncean – stâna	287
<i>Dr. Maricel GHINEA</i>	
„Adrese românești” din Valea Timocului sârbesc. Boljevac – Osnić	293
<i>Florentina PLENICEANU</i>	
Câteva elemente de patrimoniu imaterial ale comunităților de romi din Oltenia	300
<i>Elena-Florina GRĂDINARU</i>	
Simbolica teologică și folclorică a acoperământului de cap	323
<i>Dr. Ion ȚIȚA-NICOLESCU</i>	
Focul în gastronomia tradițională.....	328
<i>Alexandru ZAMFIR</i>	
Aspecte privind actualitatea darului/ofrandei în riturile de trecere	339
<i>Eugenia STĂNESCU (MUICĂ)</i>	
Obiceiurile românești, acte de comunicare	346
<i>Dr. Aurelia-Mihaela NĂSTASE</i>	
Practici cutumiare în tradiția românească culese din lucrări de referință ale folcloristului Ovidiu Bîrlea – <i>Ursul și Cerbul</i>	351
<i>Adrian ȘTEFĂNOIU</i>	
Argila – simbol, culoare, leac.....	357
<i>Pr. Gheorghe CÎRSTINA</i>	

ÎN LOC DE PREFAȚĂ

Activul și pasivul – forme de referință pentru fenomenele actuale ale culturii tradiționale

În ultimii 15 ani, au fost incluse în terminologia specializată a domeniului folcloristicii cuvintele *activ* și *pasiv*, ele fiind folosite mai ales atunci când se au în vedere procese și strategii de conservare a patrimoniului cultural tradițional, programe de actualizare, „reînvițare”, „resemantizare” a unor forme specifice de exprimare, creare, interpretare, precum și repunerea în circulație a unor valori prin care se exprimă cultura profundă. Sensurile tehnice în care termenii sunt utilizați îi derutează, de multe ori, pe unii dintre specialiștii deprinși cu metode și tehnici, mai mult sau mai puțin savante, ale culegerii. Este lesne de observat că așa numita „metodă a interviului” se impune tot mai autoritar, în unele situații eliminând chiar alte metode și mijloace de cercetare a culturii tradiționale (și contemporane) care au fost testate, acceptate, folosite de specialiști de-a lungul timpului; acestea s-au dovedit a fi potrivite pentru cercetarea savantă de specialitate, fapt demonstrat, mai ales, prin rezultatele obținute în cercetarea fundamentală, certificate în ultima jumătate de secol. Termenii *activ* și *pasiv* sunt percepuți, astăzi, de unele persoane interesate de cunoașterea formelor de expresie, sensurilor de adâncime și dinamicii limbajelor specifice acestui tip de cultură „orală”, ca fiind nepotrivți, chiar derutanți, uneori. Când într-un domeniu al cercetării, indiferent care – poate să fie fizica, chimia, biologia și, desigur, folcloristica –, se stabilește un vocabular de termeni tehnici și sintagme consacrate, acelea sunt acceptate de majoritatea specialiștilor care obișnuiesc să activeze și să pună în circulație, prin scrierile lor, rezultatele muncii lor; ei intră în dialog cu omologii lor pornind de la o perspectivă teoretică comună, familiară tuturor. Terminologia „strategică” a unei discipline trebuie cunoscută și respectată de fiecare dată atunci când se discută dintr-o perspectivă teoretică: categoriile de termeni trebuie să aibă aceeași accepțiune, indiferent de țara sau cultura căreia îi aparține specialistul. Este ușor de observat că termenii tehnici pentru domeniile folcloristicii și etnografiei sunt percepuți, din nefericire, în cadre mult prea „elastice” și insuficient stabilizate de către cei care fac analize și definesc, teoretic, anumite fenomene. Etnomuzicologia este privilegiată, rigoarea teoretică datorându-se, poate și specificului „materiei” cu care lucrează. Este un mare dezavantaj pentru noi faptul că unii dintre colegi privesc noțiunile de *pasiv* și *activ*, în domeniul culturii populare, cu oarecare lejeritate și chiar cu malițiozitate. Considerăm această atitudine neproductivă și chiar primejdioasă pentru înțelegerea obiectivă a direcțiilor spre care se orientează, într-o dinamică alertă, astăzi, cultura „tradițională și contemporană”.